

การสร้างวัฒนธรรมองค์กรโรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจิตร

.....

การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรถือเป็นเรื่องจำเป็น และเป็นเรื่องสำคัญที่จะละเลยไม่ได้ เพราะถือเป็น กลไกสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้เจริญเติบโต จะเห็นได้ว่าองค์กรที่มีวัฒนธรรมที่ชัดเจน บุคลากรในองค์กร ทุกคนรับรู้รับทราบ เข้าใจเข้าถึง และ แสดงพฤติกรรมที่บ่งบอกความเป็นตัวตนขององค์กรนั้นๆ เป็นแนวปฏิบัติ จนเป็นนิสัย เกิดความรัก สามัคคี จะทำให้องค์กรดังกล่าว ยืนหยัด กระเสถ ความนิยมและรักษาความมีเสถียรภาพ ขององค์กรได้อย่างยั่งยืน สืบไปโดยไม่มีผลกับการเปลี่ยนแปลงของบุคคลที่เข้ามาหรือย้ายออกไป

โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม ได้กำหนดวัฒนธรรมองค์กร คือ สุภาพอ่อนน้อม ยิ้มไหว้ทักทายกัน แต่งกายดี มีมารยาท บนพื้นฐานวิถีไทย ค่านิยมองค์กร

Responsibility = ความรับผิดชอบต่อสังคม

Success = ความสำเร็จ

Belive = ความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการ

นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรม ประชุม อบรม สัมมนา เพื่อเปิดกว้างในการรับความคิดเห็นของบุคลากร เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน มีการนิเทศจากผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อนครุ หัวหน้างาน เป็นต้น ให้ความสำคัญแก่บุคลากรอย่าง สม่ำเสมอ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและเรียนรู้วัฒนธรรมองค์กร ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูตลอดจนเชิญบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน ได้แก่ ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และ ชุมชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโดยมีการทบทวนความเหมาะสมและความต้องการตามที่ โรงเรียน ได้กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์และพันธกิจของโรงเรียน

รูปแบบของวัฒนธรรมองค์กรโรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม

โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม ได้มีการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรเพื่อเป็นค่านิยมที่ดีงามและกำหนด สู่คนรุ่นใหม่ อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์พันธกิจ เป้าประสงค์ของโรงเรียนโดยมีการส่งเสริม สร้างวัฒนธรรม องค์กรด้วย การสื่อสารในวงกว้างส่งผลให้เกิดการดำเนินงานที่ดี บุคลากรมีความผูกพันกับโรงเรียน และทำให้เกิด การร่วมมือ ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน ถ้อยทอด และ ถือปฏิบัติกันมา จนปัจจุบัน ได้แก่

๑. การบริหารแบบมีส่วนร่วม

โดยกำหนดการประชุมฝ่ายบริหารคณะกรรมการบริหารกลุ่มต่างๆ ทุกวันพุธ ประชุมครูประจำ เดือนสัปดาห์ที่ ๑ ของเดือน เพื่อรับฟังความคิดเห็น และ ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานต่างๆ เพื่อนำมาสู่การ พัฒนาโรงเรียน

๒. การสื่อสารที่เป็นรูปแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทางโรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม ได้ใช้ช่องทางในการ สื่อสารทั้งที่เป็น ทางการและไม่เป็นทางการ เช่น การสร้างกลุ่ม Line / FaceBook และ Web Site ของโรงเรียน ขึ้น เพื่อใช้ในการแจ้ง สื่อสาร ส่งข่าว ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ โดยเปิดโอกาสในการสื่อสาร ให้บุคลากรทุกคน อ่านและ แสดงความคิดเห็น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และให้เกิดความ รวดเร็วในการปฏิบัติงาน

๓. ผู้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยกัลยาณมิตร (ชวนคิด ร่วมทำ)

๔. ทำงานแบบที่สอนน้อง (นิเทศภายในแบบ คู่ Buddy หรือ แบบคู่สัญญา)

๕. อัตลักษณ์ของครูนักเรียน โรงเรียนโพธิ์ไทรงามวิทยาคม “แต่งกายดี มีมารยาท” หมายถึง การให้เกียรติเคารพ ซึ่งกันและกัน สุภาพ อ่อนน้อม เคารพผู้ใหญ่การยิ้มไหว้ทักทายกัน ระหว่างบุคลากรด้วยกันและนักเรียน

เครื่องมือที่นำไปใช้ในการเสริมสร้างวัฒนธรรม

๑. การมีส่วนร่วม (Participation)

การที่จะนำพียงค์กรให้มีวัฒนธรรมที่เด่นชัดไปสู่ความยั่งยืนได้นั้น การมีส่วนร่วมในองค์กร ของ บุคลากรทุกคนตั้งแต่ผู้อำนวยการ โรงเรียน หัวหน้างาน จนถึงครูและบุคลากรทางการศึกษา ลูกจ้าง ทุกคน ล้วน แล้วแต่มีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะหากขาดซึ่งความร่วมมือจากทุกฝ่าย และ ขาดซึ่งความรักใน องค์กรแล้ว ก็ยากที่จะพียงค์กร/โรงเรียนไปสู่ความยั่งยืน ความยั่งยืน

๒. การเปิดใจกว้าง (Openness / Candor)

สิ่งจำเป็นอีกประการหนึ่งในการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้แข็งแกร่ง นั่นคือการมีบุคลากรที่มีทัศนคติในการเปิดใจกว้าง ยอมรับความเปลี่ยนแปลง และพร้อมจะยอมรับสิ่งใหม่ๆหรือสิ่งที่ เป็นนโยบายของ องค์กรไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และหากมองในมุมกลับกัน หาก องค์กร มีบุคลากรที่ปิดกั้น หรือไม่ยอมรับการ เปลี่ยนแปลงใดๆเป็นประชากรส่วนใหญ่ในองค์กร ก็สามารถทำนายได้เลยว่า องค์กรนั้น ยากที่จะ เป็นองค์กรแห่ง ความยั่งยืน เพราะต่างคนต่างก็เป็นตัวของตัวเอง ไม่สามารถงัดข้อได้ว่าวัฒนธรรมองค์กร ที่แท้จริงคืออะไร ซึ่งจะ ส่งผลต่อ ภาพลักษณ์ของนักเรียนหรือบุคคลภายนอกที่มองเข้ามายังองค์กรนั้นๆ

๓. ความไว้วางใจ และการยอมรับ (Trust and Respect)

ในการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความยั่งยืนจำเป็นต้องมีความไว้วางใจ และยอมรับซึ่งกันและกัน นั่นก็คือการยอมรับในตัวผู้นำ และบุคลากรในองค์กรหรือในโรงเรียนด้วยตนเอง โดยเชื่อว่าทุกคนมีความสามารถ พร้อมที่จะทำงานและเรียนรู้กันได้ ทุกคนพร้อมที่จะให้ความร่วมมือ ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งและช่วยกันทำงานเพื่อไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ จนเกิดเป็นความเชื่อมั่นและความยั่งยืนขององค์กรได้

๔. ข้อผูกพันหรือพันธะสัญญา (Commitment)

การจะเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรอย่างยั่งยืนนั้น ทุกคนทุกระดับในองค์กรจะต้องมีข้อผูกพัน หรือพันธะสัญญาร่วมกันทุกคนที่จะมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการทำงานระหว่างผู้บริหาร หรือ ผู้บังคับบัญชา กับครูและบุคลากรทางการศึกษา และลูกจ้างทุกคน เพื่อเป็นข้อผูกมัดที่ว่าทุกคนต้องไม่ล้มเลิก ข้อ ผูกพันหรือพันธะสัญญาดังกล่าว ซึ่งสิ่งนี้อาจจะออกมาในรูปของนโยบายขององค์กร แต่สิ่งหนึ่งซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ ใน ยุคปัจจุบันในการบริหารองค์กรอย่างยั่งยืนคือ “สัญญาใจหรือพันธะสัญญาทางใจ” หากพันธะสัญญา ดังกล่าว ได้เกิดขึ้นในใจของบุคลากรในองค์กรทุกคนโอกาสในความสำเร็จของการเป็นองค์กรแห่งความยั่งยืนได้ อย่าง แน่นนอน

๕. ปณิธานในการจัดข้อขัดแย้ง (Conflict Resolution)

ไม่ว่าจะเป็นยุคอดีต ปัจจุบัน หรือยุคอนาคตก็ตาม ความขัดแย้งในองค์กรหรือในสังคมก็ยังคง เป็นอุปสรรคประการหนึ่ง ในการนำพียงค์กรให้ฝ่าฟันมรสุมลูกนี้ให้ผ่านพ้นเพื่อไปพบกับความสำเร็จ ในการ เป็น องค์กรที่มีวัฒนธรรมแห่งความยั่งยืนได้ยาก ดังนั้นผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนจะต้องร่วมแรงร่วมใจ และร่วมด้วย ช่วยกันที่จะจัดปัดเป่าความขัดแย้งที่มีอยู่ในทุกหนทุกแห่งองค์กรให้กลับกลายเป็นพลังแห่งความ คิด สร้างสรรค์หรือในความคิดเห็นต่างแต่ไม่แตกแยกหรือแตกความสามัคคี เพราะไม่มีความสำเร็จใด ๆที่ขาด องค์กรประกอบของความรัก ความปรารถนาดีหรือความสามัคคีของคนในองค์กรหรือในสังคมไปได้

๖. ความเป็นเอกฉันท์หรือฉันทามติ(Consensus)

ปัจจัยข้อนี้เกี่ยวข้องกับปัจจัยแห่งความขัดแย้ง กล่าวคือ เมื่อผู้บริหารสามารถจัดความขัดแย้ง หรือเปลี่ยนความขัดแย้งให้เป็นความคิดที่สร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นภายในองค์กรได้แล้วนั้น ความเป็นเอกฉันท์ หรือ ฉันทามติต่างๆ ก็เกิดขึ้นติดตามมาทันที ทำให้การบริหารจัดการภายในองค์กร ที่เกิดการเสริมสร้าง วัฒนธรรม องค์กรเป็นไปอย่างง่ายดายหรือมีข้อโต้แย้งน้อยมาก เพราะบุคลากรส่วนใหญ่ในองค์กรเห็นชอบ และพูดเป็นเสียง เดียวกันหรือปฏิบัติในแบบอย่างเดียวกัน หากใครที่ไม่ปฏิบัติตามก็ย่อมจะกลายเป็นแกะดำ ในองค์กรได้

๗. การตัดสินใจ (Decision Making)

คำว่า “การตัดสินใจ” ในความหมายของการเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรนั้น หมายถึง การที่ผู้บริหารกล้าที่จะบอกกับบุคลากรทุกคน กล้าที่จะแสดงพฤติกรรมต้นแบบ ให้กับบุคลากรในองค์กรได้เห็นเป็น แบบอย่าง มิใช่เพียงแถลงนโยบายเท่านั้น รวมไปถึงการกล้าที่จะตัดสินใจ พิจารณาบริหารจัดการ กับบุคลากร ซึ่งไม่ปฏิบัติตามให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมองค์กรที่ทุกคนได้มุ่งมั่นทุ่มเทในการแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับ วัฒนธรรมขององค์กรที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา

๘. การร่วมมือร่วมพลัง (Collaboration)

เมื่อทุกคนรับรู้ รับทราบเป้าหมายแล้ว สิ่งสำคัญในการนำไปสู่ความสำเร็จก็คือการลงมือปฏิบัติ เมื่อทุกคนร่วมมือกัน งานก็จะสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้สูงสุดเสมอ แม้กระทั่งมดตัวเล็กๆ หากรวมพลังกัน หรือผนึกพลังกันหลายๆตัว ก็สามารถที่จะยกอาหารชิ้นใหญ่ๆกลับไปเลี้ยงรังของมันได้

๙. จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ (Goal and Objective)

องค์กรใดที่มีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการกำหนดแนวทางหรือทิศทางใน การบริหารองค์กรก็ย่อมจะทำความฝันหรือวิสัยทัศน์ (Vision) ของตนให้ประสบความสำเร็จได้ตั้งใจ มุ่งมั่น ทุก ประการ การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรก็เช่นกันต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ ที่ชัดเจน ซึ่งรวม ไปถึงการสื่อสารและกิจกรรมที่ต่อเนื่องภายในองค์กรด้วย เพราะมีฉะนั้นแล้ว ก็จะเสมือน กับการเดินป่าที่ไม่มีเข็ม ทิศยอมหาทางออกหรือหลุดพ้นจากพยานอันตรายหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในป่าไปได้

๑๐. การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา (Change and Development)

องค์กรย่อมที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาต่อไปตามกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุค เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป เพราะฉะนั้น ผู้บริหารที่ต้องการจะเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร ก็จะต้องปรับเปลี่ยน รูปแบบ พัฒนาการบริหารงานภายในองค์กรและการบริหาร “บุคลากร” หรือ “คน”ในองค์กร ให้มีองค์ประกอบ ครบทั้ง ๙ ประการ ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงจะถือได้ว่าท่านบริหารองค์กร/โรงเรียนมาในแนวทางที่ถูกต้อง และ เหมาะสมกับคำว่าองค์กรแห่งความยั่งยืน (Sustainable Organization)